

การย้ายบ้านเพื่อลดค่าใช้จ่ายสำหรับผู้สูงอายุ

ในยุคที่ค่าครองชีพสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผู้สูงอายุหลายคนเริ่มพิจารณาการย้ายถิ่นฐานไปยังพื้นที่ที่มีค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตที่ต่ำกว่า เพื่อให้เงินออมและเงินบำนาญที่มีอยู่สามารถใช้จ่ายได้อย่างคุ้มค่ามากขึ้น การตัดสินใจนี้ถือเป็นก้าวสำคัญที่ต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบ ในการคิดว่าจะย้ายหรือไม่จำเป็นต้องวางแผนเรื่องสำคัญ 12 เรื่องนี้ให้ดี

1.การประเมินสถานการณ์การเงิน ปัจจุบัน ก่อนที่จะเริ่มค้นหาที่อยู่ใหม่ ผู้สูงอายุควรประเมินสถานการณ์การเงินของตนเองอย่างละเอียด รวมถึงรายได้ประจำเดือน เงินออม เงินบำนาญ และค่าใช้จ่ายที่จำเป็น การจดบันทึกรายรับ-รายจ่ายเป็นเวลาอย่างน้อย 3-6 เดือน จะช่วยให้เข้าใจรูปแบบการใช้จ่ายและสามารถกำหนดงบประมาณสำหรับชีวิตในถิ่นใหม่ได้อย่างเหมาะสม

2.การหาข้อมูลและเลือกพื้นที่เป้าหมาย การเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมต้องพิจารณาหลายปัจจัย ไม่เพียงแต่ค่าใช้จ่ายที่ต่ำเท่านั้น ควรศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับค่าอาหาร ค่าที่อยู่อาศัย ค่าสาธารณูปโภค ค่าขนส่ง และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในพื้นที่นั้น จังหวัดในภูมิภาคต่างๆ มีจุดเด่นแตกต่างกัน เช่น ภาคเหนือมีอากาศเย็นสบาย ภาคใต้มีทะเลและธรรมชาติสวยงาม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่าครองชีพที่ถูกลง

3.การพิจารณาระบบการรักษาพยาบาล สำหรับผู้สูงอายุแล้ว ระบบการรักษาพยาบาลถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด ควรตรวจสอบว่าพื้นที่ใหม่มีโรงพยาบาล คลินิก และแพทย์เฉพาะทางที่เหมาะสมหรือไม่ การเดินทางไปรับการรักษาต้องสะดวกและไม่ไกลเกินไป นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาเรื่องสิทธิการรักษาพยาบาลและความคุ้มครอง

ประกันสุขภาพในพื้นที่ใหม่

4.การศึกษาเรื่องขนส่งและการเดินทาง ระบบขนส่งสาธารณะในพื้นที่ใหม่มีความสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะสำหรับผู้สูงอายุที่อาจไม่สามารถขับรถได้ในอนาคต ควรสำรวจเส้นทางรถประจำทาง รถสองแถว หรือระบบขนส่งอื่นๆ ที่สามารถใช้ได้ การเดินทางไปซื้อของจำเป็น ไปโรงพยาบาล หรือติดต่อราชการต้องทำได้อย่างสะดวก

5.การสำรวจชุมชนและกิจกรรมสังคม ชีวิตสังคมมีผลต่อสุขภาพจิตและความสุขของผู้สูงอายุอย่างมาก ควรสำรวจว่าพื้นที่ใหม่มีชุมชนผู้สูงอายุ กิจกรรมสันทนาการ วัด ศูนย์ผู้สูงอายุ หรือสถานที่ออกกำลังกายที่เหมาะสมหรือไม่ การมีเพื่อนบ้านที่เป็นกันเองและชุมชนที่เข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่น จะช่วยให้การปรับตัวง่ายขึ้น

6.การวางแผนการย้าย เมื่อตัดสินใจเลือกพื้นที่แล้ว ควรวางแผนการย้ายอย่างละเอียด เริ่มจากการกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสม การจัดระเบียบข้อมูลส่วนตัว เอกสารสำคัญ และทรัพย์สินต่างๆ การติดต่อปรับหนี้สินที่มี ประสบการณ์ในการย้ายของผู้สูงอายุจะช่วยลดความเครียดและความยุ่งยากในการย้าย

7.การจัดการเอกสารและสิทธิประโยชน์ ก่อนย้าย ต้องดำเนินการเปลี่ยนแปลงที่อยู่ ในเอกสารสำคัญต่างๆ เช่น บัตรประชาชน ทะเบียนบ้าน บัตรประกันสุขภาพ บัญชีธนาคาร และการรับเงินบำนาญ ควรติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องล่วงหน้าเพื่อทราบขั้นตอนและเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ การมีเอกสารที่ถูกต้องและครบถ้วนจะช่วยให้ได้รับสิทธิประโยชน์ต่างๆ ได้อย่างต่อเนื่อง

8.การทดลองอาศัยก่อน ก่อนตัดสินใจย้ายไปอยู่ถาวร ควรทดลองอาศัยในพื้นที่นั้นเป็นระยะเวลา 1-3 เดือน เพื่อสัมผัสกับชีวิตจริงและประเมินว่าตรงกับความต้องการหรือไม่ การเช่าที่อยู่ชั่วคราวหรือการพักอาศัยกับญาติพี่น้องจะช่วยให้ได้ทดลองสภาพอากาศ ค่าใช้จ่ายจริง และความเหมาะสมของพื้นที่

9.การปรับตัวสู่ชีวิตใหม่ การย้ายถิ่นฐานในวัยสูงอายุอาจเป็นเรื่องท้าทายในช่วงแรก ควรใช้เวลาตนเองในการปรับตัว

เริ่มจากการทำความรู้จักกับเพื่อนบ้าน การหาสถานที่ซื้อของจำเป็น และการเรียนรู้เส้นทางต่างๆ ในพื้นที่ การมีใจเปิดกว้างและยืดหยุ่นจะช่วยให้การปรับตัวเป็นไปด้วยดี

10.การดูแลสุขภาพในถิ่นใหม่ หลังจากย้ายแล้ว ควรปรึกษาแพทย์ประจำตัว และโรงพยาบาลที่จะใช้บริการ การถ่ายโอนประวัติการรักษาจากแพทย์เดิมและการตรวจสุขภาพเบื้องต้นจะช่วยให้การดูแลสุขภาพต่อเนื่อง ไม่ควรหยุดยาหรือเปลี่ยนแปลงการรักษาโดยไม่ปรึกษาแพทย์

11.การสร้างเครือข่ายสังคมใหม่ การมีเพื่อนและกิจกรรมสังคมมีความสำคัญต่อสุขภาพจิตและคุณภาพชีวิต ควรเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน การออกกำลังกายกลุ่ม การทำบุญที่วัด หรือการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ การเปิดใจรับเพื่อนใหม่และการแบ่งปันประสบการณ์ จะช่วยให้ชีวิตในถิ่นใหม่มีความสุข

12.การติดตามและประเมินผล หลังจากย้ายมาแล้วสักระยะ ควรประเมินผลลัพธ์ว่าการย้ายนี้ตรงกับเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ การเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายจริงกับงบประมาณที่วางไว้ การประเมินคุณภาพชีวิตและความสุข หากพบว่าไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ก็ควรพิจารณาปรับแผนหรือหาแนวทางแก้ไขที่เหมาะสม

สิ่งที่ต้องระวังก็คือ การย้ายถิ่นฐานเป็นการตัดสินใจที่สำคัญและมีผลกระทบระยะยาว ควรปรึกษารอบคร่าวและบุคคลที่ไว้วางใจ ไม่ควรเร่งรีบตัดสินใจ โดยไม่มีข้อมูลเพียงพอ การเตรียมเงินสำรองสำหรับค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นในช่วงแรกและการมีแผนสำรองในกรณีที่มีการย้ายไม่เป็นไปตามแผน จะช่วยลดความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสสำเร็จในการเริ่มต้นชีวิตใหม่ในถิ่นที่มีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า

พศ.ดร.เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว

ผู้อำนวยการคณะทำงานจัดการองค์ความรู้และสื่อสารสาธารณะ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ภษีนำเข้าสูงจากสหรัฐอเมริกาที่อาจสูงถึง 36% กำลังสร้างความกังวล SMEs ของไทย โดยเฉพาะผู้ที่ส่งออกสินค้าไปยังตลาดอเมริกาเป็นหลัก การเปลี่ยนแปลงนโยบายการค้าระหว่างประเทศครั้งนี้ไม่เพียงส่งผลต่อต้นทุนการผลิตเท่านั้น แต่ยังท้าทายให้ SMEs ต้องหาทางรอดและปรับตัวยุทธวิธีใหม่เพื่อความอยู่รอดในตลาดโลก

การเพิ่มขึ้นของภษีนำเข้าในอัตราดังกล่าวจะส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทยในตลาดสหรัฐฯ เนื่องจากราคาสินค้าจะแพงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ SMEs จำนวนมากอาจต้องเผชิญกับปัญหาการสูญเสียลูกค้าหรือความต้องการที่ลดลง หากไม่มีการวางแผนและปรับตัวอย่างเหมาะสม ผลกระทบนี้อาจนำไปสู่การปิดตัวของธุรกิจในที่สุด

กลยุทธ์แรกคือ การกระจายตลาดส่งออกให้หลากหลายมากขึ้น แทนที่จะพึ่งพาดตลาดสหรัฐฯเป็นหลัก ธุรกิจควรมองหาโอกาสในตลาดอื่นๆ เช่น ยุโรป ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ หรือแม้แต่ตลาดในภูมิภาคอาเซียน การขยายฐานลูกค้าจะช่วยลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาดตลาดเดียว และสร้างความมั่นคงทางธุรกิจในระยะยาว

การเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์เป็นทางเลือกที่น่าสนใจ SMEs ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพสูงขึ้น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ดีกว่าคู่แข่ง การลงทุนในการวิจัยและพัฒนา การปรับปรุงกระบวนการผลิต หรือการเพิ่มบริการหลังการขายจะช่วยให้สินค้าสามารถขายได้ในราคาที่สูงขึ้นและชดเชยต้นทุนภษีที่เพิ่มขึ้น

ความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการจะเป็นปัจจัยสำคัญในการรับมือกับความท้าทายครั้งนี้ SMEs ควรรวมตัวเพื่อซื้อวัตถุดิบเพื่อลดต้นทุน มีการแบ่งปันข้อมูลตลาด หรือการร่วมมือกันในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ การทำงานร่วมกันจะช่วยเพิ่มอำนาจการต่อรองและสร้างโอกาสทางธุรกิจที่ใหญ่ขึ้น

การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลถือเป็นเรื่องที่ SMEs ไม่ควรมองข้าม การนำแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซ การตลาดดิจิทัล และเครื่องมือการจัดการธุรกิจออนไลน์มาใช้จะช่วยลดต้นทุนการดำเนินงาน เพิ่มประสิทธิภาพ และเข้าถึงลูกค้าได้กว้างขวางมากขึ้น นอกจากนี้

SMEs ไทยต้องปรับตัวอย่างไร ในโลกภษีนำเข้า 36%

กรุงเทพธุรกิจ หน้าต่างความคิด

เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
klounkaew@econ.tu.ac.th.

เทคโนโลยียังช่วยให้ธุรกิจสามารถปรับตัวและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว

การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตและการจัดการต้นทุนเป็นสิ่งที่ไม่ได้หลีกเลี่ยง SMEs ควรวิเคราะห์กระบวนการผลิตทั้งหมดอย่างละเอียด เพื่อระบุจุดที่เกิดการสิ้นเปลือง การนำหลักการ Lean Manufacturing และ Six Sigma มาประยุกต์ใช้จะช่วยลดของเสียและเพิ่มผลิตภาพได้อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ การลงทุนในระบบ ERP (Enterprise Resource Planning) หรือซอฟต์แวร์การจัดการคลังสินค้าจะช่วยปรับปรุงการไหลของข้อมูลและลดเวลาในการตัดสินใจ การติดตั้งเครื่องจักรอัตโนมัติในจุดที่เหมาะสมและการปรับปรุงการจัดวางโรงงานตาม

จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และลดต้นทุนแรงงานได้ในระยะยาว

การสร้างแบรนด์ที่ดีจะช่วย SMEs มีความได้เปรียบในการแข่งขันมากขึ้น ผู้บริโภคมักจะยอมจ่ายเงินเพิ่มเติมสำหรับผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงและน่าเชื่อถือ การลงทุนในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดี การรักษาคุณภาพสินค้าอย่างสม่ำเสมอ และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าจะช่วยให้ธุรกิจสามารถรักษารฐานลูกค้าเดิมและดึงดูดลูกค้าใหม่ได้แม้ในสภาวะการแข่งขันที่รุนแรง

นอกจากนี้ การพัฒนาทักษะของบุคลากรภายในองค์กรถือเป็นการลงทุนที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง SMEs ควรจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการประเมินความต้องการด้านทักษะในแต่ละตำแหน่งงาน การจัดหลักสูตรฝึกอบรมด้านการตลาดระหว่างประเทศ การใช้เทคโนโลยี

ดิจิทัล การจัดการห่วงโซ่อุปทาน และภาษาต่างประเทศจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถของพนักงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลก

การสร้างระบบการพัฒนาทักษะที่เหมาะสมจะช่วยให้พนักงานสามารถทำงานได้หลากหลายขึ้นและเพิ่มความยืดหยุ่นให้กับองค์กร ผู้ประกอบการควรส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยจัดสรรงบประมาณสำหรับการศึกษาต่อ การเข้าร่วมสัมมนา และการได้รับใบรับรองมาตรฐานสากล การมีระบบการประเมินผลการทำงานที่ชัดเจนและมีแรงจูงใจที่เหมาะสมจะช่วยกระตุ้นให้พนักงานพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

การเตรียมพร้อมทางการเงินเป็นสิ่งขาดไม่ได้ SMEs ควรทบทวนสถานะทางการเงินของตนเอง จัดหาแหล่งเงินทุนสำรองเพื่อเหตุฉุกเฉิน และวางแผนการเงินให้สามารถรองรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้ การมีเงินทุนหมุนเวียนที่เพียงพอจะช่วยให้อุปกรณ์สามารถปรับตัวและลงทุนในการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง

รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งออกมาตรการช่วยเหลือ SMEs ให้สามารถปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการให้คำปรึกษาด้านกลยุทธ์ทางธุรกิจ การอำนวยความสะดวกในการหาตลาดใหม่ การสนับสนุนทางการเงิน หรือการจัดหาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะของผู้ประกอบการ

ความสำเร็จในการรับมือกับภาวการณ์นำเข้าสูงจากสหรัฐฯ จะขึ้นอยู่กับความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรมของแต่ละธุรกิจ SMEs ที่สามารถมองเห็นโอกาสในท่ามกลางความท้าทายพร้อมลงมือปรับปรุงและพัฒนาธุรกิจอย่างจริงจัง จะสามารถเอาชนะอุปสรรคนี้และเติบโตอย่างยั่งยืนต่อไปได้ การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้อาจจะเป็นจุดเริ่มต้นใหม่ที่จะทำให้ SMEs ไทยแข็งแกร่งและมีความสามารถในการแข่งขันมากขึ้นในอนาคต

ท่านจะบวชไปทำไม ถ้าไม่รู้เป้าหมายของการบวช (1)

Agora

กฤตภาส ตักศิษฐานนท์

วิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

www.facebook.com/bintokit

ข่าวอื้อฉาววาทะกึ่งระหว่างบรรดาผู้หลักผู้ใหญ่ในวงการพระสงฆ์กับสื่อมวลชนกลายเป็นประเด็นร้อนสะเทือนแผ่นดินแบบ “talk of the town” ตลอดหลายวันที่ผ่านมา ซึ่งพฤติกรรมเช่นนี้จะไม่มีความผิดในทางกฎหมายและไม่ถูกตัดสินโทษใดๆ เลยหากบุคคลเหล่านั้นมีสถานภาพแบบอื่นที่มีเขื่อนักบวช

ลองคิดว่าถ้าเป็นพฤติกรรมของชายโสดหญิงโสดที่บรรลุนิติภาวะแล้วและมีความเล่นหาต่อกันโดยไม่ได้อาศัยทรัพย์สินเงินทองของคนอื่นเลย ผู้คนก็ไม่อาจเข้าไปก้าวก่ายพฤติกรรมของคนเหล่านั้นได้

แต่สิ่งที่เกิดขึ้นตามหน้าข่าวก็ชัดเจนว่าพระสงฆ์ที่มีสมณศักดิ์สูงล้นลอบมีความสัมพันธ์ทางเพศกับสตรีนั้นเป็นการกระทำความผิดอย่างชัดเจน ทั้งในธรรมวินัยและในความคิดหวังจากพุทธศาสนิกชนที่เลื่อมใสศรัทธารวมทั้งอาจเป็นการทำผิดกฎหมายบ้านเมืองด้วยหากสามารถตีความได้ว่าเป็นการกระทำที่เข้าข่ายทุจริตหลอกลวง หรือโกงประชาชนหรืออัยกยอกทรัพย์

เพราะพระสงฆ์เหล่านั้นมีผู้คนนับหน้าถือตาโดยมีชาวบ้านจำนวนมากหลงเชื่อและให้ความไว้วางใจบริจาคทรัพย์สินสิ่งของและเงินทองให้

การที่พระสงฆ์เหล่านั้นประพฤติผิดอย่างต่อเนื่องหนักหน่วงเช่นนี้ แม้จะรู้ดีว่าสถานภาพของตนมีข้อจำกัดที่ไม่อาจทำอะไรตามใจใครสักคนเช่นฆราวาสทั่วไปได้ ก็อาจเป็นเพราะพวกเขาไม่ได้ตั้งใจจะเข้ามาเป็นนักบวชจริงๆ ตามเจตนารมณ์ของศาสนาพุทธ

แต่บวชเข้ามาเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ที่ตนต้องการ โดยมองชีวิตนักบวชเป็นสะพาน

ในการตะเกียกตะกายไปสู่ความสุขสบายที่มากกว่าและง่ายกว่าที่ตามมาแบบสุจริต

ในจำนวนผู้ที่กระทำผิดนี้บางคนอาจเข้าใจเป้าหมายของการเป็นนักบวชจริงๆ ก็เป็นได้ และครั้งหนึ่งอาจเคยตั้งจิตมั่นที่จะเพียรปฏิบัติตนไปสู่ทางหลุดพ้น

แต่ทว่า พ่ายแพ้แก่ภัยจากมาตุคามที่เข้าเย้ายวนล่อใจให้หวั่นไหว

และเพื่อพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นให้เข้าใจมากกว่าตามที่ปรากฏในหน้าข่าวก็สมควรย้อนกลับมาทบทวนความรู้ความเข้าใจเรื่อง การเป็นนักบวชในพระพุทธศาสนา ดังนี้

เจตนารมณ์หรือเป้าหมายของการบวช

เจตนารมณ์หรือเป้าหมายของการบวชนี้ท่านพุทธทาสภิกขุได้อธิบายไว้ในหนังสือ “ตามรอยพระอรหันต์” หัวข้อ “การบวชคืออะไร” ว่า

“การบวชตรงกันข้ามจากการครองเรือน เพราะต้องละสมบัติและวงศ์ญาติ สละสิ่งอันเป็นกังวลทุกอย่างเสีย มีชีวิตอยู่อย่าง

มติชน สุดสัปดาห์

Matchon Weekend
Circulation: 500,000
Ad Rate: 353

Section: First Section/-

วันที่: ศุกร์ 18 - พุธสัปดาห์ 24 กรกฎาคม 2568

ปีที่: 45

ฉบับที่: 2344

หน้า: 83(เต็มหน้า)

Col.Inch: 97.97

Ad Value: 34,583.41

PRValue (x3): 103,750.23

ศิลปะ: ขาว-ดำ

คอลัมน์: Agora: ท่านจะบวชไปทำไม ถ้าไม่รู้เป้าหมายของการบวช (1)

ง่าย ๆ... เป็นโอกาสให้ได้ใช้กำลังใจและเวลาทั้งหมดแสวงหาวิธีเครื่องดับทุกข์ ด้วยการฝึกใจของตนให้เข้มแข็งอย่างยิ่ง... จนถึงกับวางใจของตนไว้ได้ โดยวิธีที่จะไม่มีอะไรมาทำให้เป็นทุกข์ได้อีก อันเป็นขั้นสุดท้ายของการบวช หรือเรียกว่าบรรลุมรรคผล มีอรรถัตตผลเป็นที่สุด นี่คือการแก้แค้นของการบวช” ส่วนการลึกลับนั้นพุทธศาสนิกชนเขียนไว้ในเล่มเดิมความว่า

“ครั้งพุทธกาล ตอนแรกๆ ไม่มีการลึกลับ เพราะคนที่เข้าไปบวชเป็นคนคิดตกในสภาสังขารมาแล้วจึงบวชและบรรลุความเป็นอริยบุคคลไปหมด พระองค์จึงไม่ได้ทรงวางวิธีลึกลับไว้ให้ มารุ่นหลัง มีคนถลาบวชเพราะตามเพื่อนหรือตามเสียงสรรเสริญคุณค่าของการบวช ต่อมาอยู่ไม่ได้ก็สึก คือแหกการบวชออกมากด้วยการอันไม่เป็นมงคล ไม่มีใครนับถือ... เป็นเพราะเราเพาะพิธีลึกลับขึ้นใหม่ เนื่องจากอยากให้ได้บวชกันทุกคน แม้ 7 วันก็ยิ่งดี เป็นต้น”

จะเห็นว่าการบวชโดยแท้แล้วเป็นการตั้งใจเปลี่ยนสถานภาพตนเองอย่างถาวร ไม่ใช่เพียงพิธีกรรมตามประเพณีที่ทำชั่วคราวชั่วคราว ประเด็นต่อมาก็คือ “ถ้าไม่บวชจะได้หรือไม่”

พุทธศาสนิกชนกล่าวว่า

“สำหรับผู้ที่ประสงค์อรรถัตตผลไม่บวชไม่ได้ พระอรรถัตตผลเป็นคุณธรรมขั้นสูงสุดย่อมควรแก่เพศของการบวชอย่างเดียว ไม่มีในเพศฆราวาส แม้จะเกิดบรรลุธรรมขั้นสูงสุดนี้ในเพศฆราวาสขึ้นมากก็ต้องรับบวช... สำหรับผู้ประสงค์มรรคผลอันต่ำลงมา คือ โสตา สก ทาคา อนาคา แล้วจะบวชก็ได้ ไม่บวชก็ได้ แม้ว่าการบรรพชาจะเป็นการช่วยเหลือให้ได้บรรลุมรรคผลเร็วหรือง่ายเข้าก็จริง แต่ผู้ไม่บวชก็อาจบรรลุมรรคผลนั้นได้ภายในเรือน และภายในการงานของฆราวาสนั่นเอง”

เมื่อใช้มุมมองทางศาสนาพุทธพิจารณาเรื่องนี้จะเห็นว่าเจตนารมณ์ของการบวชนั้นคือการละชีวิตทางโลก เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายสูงสุดทางศาสนา นั่นคือการบรรลุอรรถัตตผล หรือการเข้าถึงนิพพานนั่นเอง แม้ในความเป็นจริงผู้ที่เข้ามาบวชจะมีแรงจูงใจแตกต่างกันออกไปก็ตาม

แต่ในทางพุทธศาสนานั้นการบวชเป็นไปเพื่อเข้าสู่วัตรปฏิบัติอย่างเคร่งครัดอันเป็นทางนำไปสู่นิพพานเท่านั้น เหตุผลอื่นนอกเหนือไปจากนี้ล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องที่ผู้คนคิดหามาใส่ลงไปในใจตามความรู้สึกนึกใจที่มี หรือตามประเพณีที่สืบทอดต่อกันมา หาได้เป็นแก่นหลักของการบวชไม่

ผู้บวชจึงพึงสังวรด้วยว่าฐานะของตนคืออะไร มาบวชเพื่ออะไร หากสิ่งใดไม่สอดคล้องกับทางไปสู่เป้าหมายนั้นก็สมควรกระทำหรือเรียกร้องให้เกิดการกระทำนั้น

กระบวนการบวชและคุณสมบัติของผู้บวช

ขั้นตอนการบวชนับว่าเป็นกระบวนการสำคัญอย่างหนึ่งของตัวผู้บวชและหมู่สงฆ์ เพราะเป็นเสมือนข้อตกลงและการทำความเข้าใจร่วมกันว่านับจากนี้จะมีชีวิตเป็นเช่นไร บทสวดต่างๆ ในระหว่างนี้ล้วนมีความหมายที่บ่งบอกอย่างชัดเจนถึงคุณสมบัติ บทบาท หน้าที่ หรือสิ่งที่พึงสังวรไว้ในขณะที่ยังครองเพศบรรพชิต

การบวชนั้นแรกเริ่มเดิมยังไม่มีการบวชอะไรมากมาย ใครเลื่อมใสศรัทธาคำสอนของพระพุทธเจ้าก็เพียงกล่าววาจาขอบวช เมื่อพระพุทธเจ้ากล่าวรับว่า “จงมาเป็นภิกษุเถิด” คนผู้นั้นก็ได้เป็นพระสงฆ์แล้ว เรียกการบวชในแบบนี้ว่า “เอหิภิกขุอุปสัมปทา” การบวชจริงๆ แล้วก็คือขอร่วมเดินไปตามทางเดียวกับที่พระพุทธองค์ทรงยึดถือปฏิบัติกันเอง

เดินไปที่ใด ก็ไปยังเป้าหมายเดียวกันนั่นคือบรรลุมรรคผลนิพพาน

ต่อมาเมื่อชุมชนสงฆ์มีขนาดใหญ่ขึ้น การจัดกระจายไปตามที่ต่างๆ มากขึ้น จึงได้มีการกำหนดวิธีการบวชในแบบอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น การบวชแบบ “อรรถัตตผลสัมปทา” คือการตั้งคณะกรรมการ การจัดระบบในการคัดกรอง และการตรวจสอบคุณสมบัติขึ้น

ซึ่งถ้าเทียบกับโลกของการทำงานในปัจจุบันก็อาจเทียบได้ว่าเป็นกระบวนการ “recruitment” หรือการคัดสรรบุคคลเข้าทำงานหรือเข้ามาในองค์กรแบบหนึ่ง

ลักษณะของการพิจารณาผู้เข้าบวชนี้ ต้องทำผ่านคณะกรรมการอันประกอบด้วยพระกรรมวาจาจารย์ พระอนุสาวนาจารย์ และพระอุปัชฌาย์ ทำการซักถามเพื่อขอมติจากหมู่สงฆ์ หากไม่มีพระรูปใดคัดค้านก็สามารถเป็นพระภิกษุสงฆ์ได้

อ่านต่อฉบับหน้า ●